

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENT

Statsråden

Kontroll- og konstitusjonskomiteen
v/komiteleder Anders Anundsen
Stortinget
0026 Oslo

Deres ref
kgj/2011

Vår ref
ES-/lsn

Dato
08.12.2011

Eksportfinans ASA og regelverket om store engasjementer

Jeg viser til brev av 16.11.2011 med oppfølgingsspørsmål knyttet til ovennevnte sak. Videre vises til brev av 24.11.2011 hvor det ble informert om at finansministeren vil gi svar på deler av henvendelsen (spørsmål 1 og 7). Nedenfor følger svar på de øvrige spørsmål. Spørsmålene er gjengitt i kursiv.

Spørsmål 2

Det vises til nærings- og handelsministerens svar på spørsmål 6, hvor det fremgår at "En løsning for å ivareta Eksportfinans sin rolle i videreføring av 108-ordningen krever bl.a. en betydelig oppkapitalisering av selskapet. Dette krever tilslutning av minst 2/3 av aksjene i Eksportfinans, hvor staten har en eierandel på 15 pst. Dersom styret fremmer et slikt forslag vil regjeringen vurdere det på forretningsmessig grunnlag og eventuelt be Stortinget om fullmakt til deltagelse, slik at 108-ordningen eventuelt kan videreføres i regi av Eksportfinans." Hva ligger i at regjeringen vil vurdere dette på "forretningsmessig grunnlag"?

Når staten som eier vurderer forslag "på forretningsmessig grunnlag" vil det generelt innebære at vi vurderer investeringsforslaget i forhold til forventet avkastning på investeringen og til de risikoer som er forbundet med investeringen. Jo større risiko et selskaps virksomhet er forbundet med jo høyere krav til avkastning vil investeringen bli målt mot. I gjennomgangen av fremtidig inntjening vurderes generelt også hvor robust denne er i forhold til endringer i forutsetninger knyttet til vesentlige inntekts- og kostnadsfaktorer.

Spørsmål 3

Det vises til nærings- og handelsministerens svar på spørsmål 6, hvor det fremgår at en løsning kan bli i statlig regi, og at forslag om dette på normal måte vil bli forelagt Stortinget. Med bakgrunn i at Eksportfinans ikke har tatt stilling til oppkapitalisering og at det i Regjeringen "arbeides med" en statlig løsning, er spørsmålet hvordan Regjeringen mener dette allerede i dag skal trygge en eksportindustri som har behov for at løsningen kommer raskt på plass.

I Prop. 34 S (2011-2012) "Eksportfinansiering" er det fremmet forslag om at Nærings- og handelsdepartementet gis fullmakt til å inngå en avtale med Eksportfinans som skal tjene som en overgangsordning til et nytt permanent statlig eksportfinansieringsorgan. I nevnte proposisjon fremmes også forslag om at Nærings- og handelsdepartementet kan overta enkelte lån som er honorert fra Eksportfinans fra den 18. november og frem til overgangsordningen er operativ dersom det skulle oppstå et behov for dette.

Spørsmål 4

I sin nedgradering 28. oktober 2011 sier S&P: "The rating action follows the Norwegian Ministry of Finance's decision not to grant Eksportfinans a permanent exemption from the European Union's Capital Requirement Directive (CDR). The downgrades reflect Moody's view that the decision implies a weaker commitment from the Norwegian government to support Eksportfinans, in the event of need." Mener statsråden dette er informasjon som var irrelevant for Stortinget, og hvordan vil statsråden beskrive årsaken til nedgraderingen?

Jeg legger til grunn at sitatet er knyttet til Moody's kredittvurdering av 28. oktober. Jeg viser i den anledning til det departementet har uttalt i Prop. 34 S, hvor blant annet følgende fremgår: "Eksportfinans' tilknytning til staten gjennom forvaltningen av 108-ordningen og statens eierandel på 15 pst. har trolig bidratt til selskapets høye kredittrating. Høy rating har gjort det mulig for selskapet å få innlån til gunstige betingelser i det internasjonale kapitalmarkedet, noe som har satt selskapet i stand til også å tilby markedslån på konkurransedyktige vilkår. Da Eksportfinans ble nedgradert to nivåer av ratingbyrået Moody's 28. oktober 2011, mistet selskapet et av sine viktigste konkurransefortrinn.

Som følge av de nye reglene og markedets reaksjoner er Eksportfinans' evne til å yte et konkurransedyktig eksportfinansieringstilbud til norsk industri sterkt redusert. Eksportfinans har i samarbeid med sine største eiere, inkludert staten, vurdert ulike oppkapitaliseringsmodeller, slik at tilbudet til næringslivet kan videreføres. Det har ikke lyktes i denne dialogen å komme frem til et tilfredsstillende forslag. Det er også usikkerhet knyttet til om de løsninger som er diskutert, vil gi en tilstrekkelig robust løsning mot fremtidige, nye kapitalkrav som forventes implementert fra EUs side i løpet av få år."

Spørsmål 5

Det vises til nærings- og handelsministerens svar på spørsmål 7, hvor det uttales at "Nærings- og handelsdepartementet hadde ikke som eier noen forutsetning for å orientere om behandlingen av dette spørsmålet." Er det regjeringens oppfatning at man heller ikke

på noe punkt i statsbudsjettet, eller ved andre anledninger, kunne og burde informert Stortinget om situasjonen for selskapet og dermed for eksportindustrien?

Regjeringen kunne etter min vurdering ikke ha informert Stortinget om Eksportfinans' situasjon i forhold til det nye regelverket om store engasjementer før Finansdepartementet hadde konkludert i sin behandling av denne saken. I pressemelding 19. oktober 2011 varslet Finansdepartementet en forlenging av en særskilt overgangsregel for Eksportfinans med ett år, slik at selskapet kan benytte de tidligere reglene om store engasjementer fram til 31. desember 2012. Samtidig gjorde departementet det klart at det ikke er grunnlag for å gi Eksportfinans unntak fra de nye reglene om store engasjementer ut over denne overgangsregelen. Jeg viser her til redegjørelse fra Finansministeren, herunder i hans svar på spørsmål fra komiteen.

Regjeringen har vært meget opptatt av at den statlig støttede eksportfinansieringsordningen skulle kunne fungere med uforandret kvalitet og størrelse i forhold til de behov eksportindustrien har. Jeg viser her til Prop. 34 S (2011-2012) Eksportfinansiering som ble vedtatt 18. november i år og sendt over til Stortinget.

Spørsmål 6

Det vises til Dagens Næringsliv 14. november 2011 hvor det fremgår at en milliardkontrakt kan ryke for STX OSV-verftet i Brevik. I følge avisen viser næringskomiteens leder Terje Lien Aasland til at "Både statssekretær Rikke Lind og næringsminister Trond Giske har gitt klar beskjed om at Eksportfinans skal henvende seg til departementet om kontrakter som kan være i fare i påvente av en avklaring om eksportfinansieringen fremover." Vi ber om en redegjøring for hvilke hjemler og bevilgninger departementet vil benytte for å løse situasjonen for STX OSV-verftet og andre, samt en utfyllende beskrivelse av hvorvidt denne måten å håndtere utfordringene på støter mot statsstøtte eller annet regelverk.

Hjemler og bevilgninger departementet vil benytte for å løse situasjonen for eksportbedrifter finnes i Prop. 34 S (2011-2012) Eksportfinansiering hvor det er fremmet forslag om at Nærings- og handelsdepartementet gis fullmakt til å inngå en avtale med Eksportfinans som skal tjene som en overgangsordning til et permanent statlig eksportfinansieringsorgan og Prop. 42 S (2011-2012) Endringer i Prop. 34 S (2011-2012) Eksportfinansiering.

Med hilsen

Trond Giske